

تأثیر جریان نقد آزاد مازاد به واسطه کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار

شبنم واحدی انور^{۱*}، محمد رضا نیکبخت^۱ و محمد رضا پاکروان^۱

^۱موسسه غیر انتفاعی تاکستان قزوین - کارشناسی ارشد حسابرسی

*نویسنده مسئول

چکیده

یکی از اقلام صورت‌های مالی که به‌عنوان معیار ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری واحد انتفاعی قرار می‌گیرد، "گزارشگری سود" می‌باشد. محاسبه سود خالص یک واحد انتفاعی متأثر از روش‌ها و برآوردهای حسابداری است. اختیار عمل مدیران در استفاده از اصول تحقق و تطابق، برآورد و پیش‌بینی و همچنین اعمال روش‌هایی نظیر تغییر روش ارزیابی موجودی کالا، استهلاک سرفعلی، هزینه جاری یا سرمایه‌ای تلقی کردن هزینه‌های تحقیق و توسعه و تعیین هزینه مطالبات مشکوک الوصول از جمله مواردی هستند که مدیران می‌توانند از طریق اعمال آن‌ها سود را تغییر دهند (چن و همکاران، ۲۰۰۵). از یک طرف به دلیل آگاهی بیشتر مدیران از وضعیت شرکت، انتظار می‌رود به‌گونه‌ای اطلاعات تهیه و ارائه شود که وضعیت شرکت را به بهترین نحو منعکس کند (دزورت و سالتریو، ۲۰۰۱).^۱ از طرف دیگر بنا به دلایلی نظیر ابقاء در شرکت، دریافت پاداش و... مدیریت واحد انتفاعی خواسته یا ناخواسته ممکن است با دست‌کاری سود، وضعیت شرکت را مطلوب جلوه دهد (گرفین و همکاران، ۲۰۰۹).^۲ تحت چنین شرایطی سود واقعی با سود گزارش‌شده در صورت‌های مالی مغایرت داشته و رویدادی تحت عنوان مدیریت سود رخ داده است. هدف این پژوهش، بررسی تأثیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود شرکت‌ها است. این پژوهش از نوع مطالعه کتابخانه‌ای و توصیفی- علی بوده و مبتنی بر تحلیل داده‌های تابلویی (پانل دیتا) است. در این پژوهش اطلاعات مالی ۱۰۲ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی دوره زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴ بررسی شده است (۶۱۲ شرکت - سال). نتایج تحقیق در ارتباط با تأیید فرضیه اول پژوهش نشان از آن داشت که جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود تأثیر مثبت (مستقیم) دارد. همچنین با توجه به تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در ارتباط با تأیید فرضیه دوم پژوهش به این نتیجه رسیدیم که کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود تأثیر منفی (معکوس) دارد. در نهایت با توجه به تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در ارتباط با تأیید فرضیه سوم پژوهش به این نتیجه رسیدیم که کیفیت حسابرسی شدت تأثیر مستقیم جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود را تعدیل می‌کند.

واژه‌های کلیدی: جریان نقد آزاد مازاد، مدیریت سود، کیفیت حسابرسی و پانل دیتا.

^۱. Dezoort & Salterio

^۲. Griffin, P, D. Lont, & Y. Sun

۱. مقدمه :

امروزه مدیریت سود یکی از موضوعات بحث‌برانگیز و جذاب در پژوهش‌های حسابداری به شمار می‌رود به دلیل اینکه سرمایه‌گذاران به‌عنوان یکی از فاکتورهای مهم تصمیم‌گیری، به رقم سود توجه خاصی دارند. همچنین ارائه اطلاعات حسابداری و گزارش‌های مالی قابل اتکا از نیازهای اساسی دنیای متحول کنونی است. برای حصول اطمینان از این امر نیاز به سازوکارهایی مانند افزایش کیفیت حسابرسی هست. از نظر سهامداران واحد تجاری، جریان‌های نقد آزاد می‌تواند به‌عنوان معیاری به‌منظور ایجاد ارزش برای آنان تلقی شود. شرکت‌هایی که دارای جریان‌های نقدی آزاد مثبت هستند از عملکرد بالایی برخوردارند، بنابراین مدیریت تمایل دارد تا سود را کاهش دهد. به همین دلیل با استفاده از مدیریت سود سعی در کاهش و یا پنهان کردن عملکرد بالای خود هستند.

حسابرسان باکیفیت بالا قادر به کشف مدیریت سود هستند، زیرا از دانش بیشتر و بالاتری نسبت به سایر حسابرسان برخوردارند و سعی می‌کنند تا از مدیریت فرصت‌طلبانه سود ممانعت به عمل آورند و شهرت خویش را حفظ نمایند. پژوهش حاضر به بررسی تأثیر جریان نقد آزاد مازاد به‌واسطه کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود می‌پردازد.

۲. مبانی نظری پژوهش

یکی از اقلام صورت‌های مالی که به‌عنوان معیار ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری واحد انتفاعی قرار می‌گیرد، گزارشگری سود^۱ می‌باشد اختیار عمل مدیران در استفاده از اصول تحقق و تطابق، برآورد و پیش‌بینی و همچنین اعمال روش‌هایی نظیر تغییر روش ارزیابی موجودی کالا، استهلاک سرقفلی، هزینه جاری یا سرمایه‌ای تلقی کردن هزینه‌های تحقیق و توسعه و تعیین هزینه مطالبات مشکوک الوصول از جمله مواردی هستند که مدیران می‌توانند از طریق اعمال آن‌ها سود را تغییر دهند. از یک‌طرف به دلیل آگاهی بیشتر مدیران از وضعیت شرکت، انتظار می‌رود به‌گونه‌ای اطلاعات تهیه و ارائه شود که وضعیت شرکت را به بهترین نحو منعکس کند. از طرف دیگر بنا به دلایلی نظیر ابقاء در شرکت، دریافت پاداش و... مدیریت واحد انتفاعی خواسته یا ناخواسته ممکن است با دست‌کاری سود، وضعیت شرکت را مطلوب جلوه دهد. تحت چنین شرایطی سود واقعی با سود گزارش‌شده در صورت‌های مالی مغایرت داشته و رویدادی تحت عنوان مدیریت سود رخ داده است (نمازی و همکاران، ۱۳۹۰).

افزایش جریان‌های نقدی آزاد و به دنبال آن، تمایل مدیران برای مصارف غیر بهینه وجوه مزبور، می‌تواند مشکلات نمایندگی را افزایش دهد و به دنبال آن، مشکلات نمایندگی ناشی از جریان‌های نقدی آزاد نیز بر مسیر تصمیم‌گیری‌های آتی تأثیر می‌گذارد (طالب نیا و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲۰). به عقیده جنسن^۳ (۱۹۸۶) مدیر به دنبال تأمین منافع شخصی خود می‌باشد. از این رو میزان بیش‌ازحد جریان‌های نقدی آزاد مازاد، نارسایی‌های داخلی و اتلاف منابع سازمانی را به دنبال دارد و در نتیجه منجر به هزینه‌های نمایندگی می‌شود. با توجه به متفاوت بودن اهداف مدیران با اهداف مالکان، وجود جریان‌های نقدی مازاد ایجادشده در داخل شرکت منجر به اتلاف منابع خواهد شد. اتلاف منابع در دسترس در جهت تأمین منافع شخصی مدیران، موجب کاهش سود شرکت می‌شود (دی ملو و میراندا، ۲۰۱۰)^۴. به تبع آن مدیران به‌منظور پنهان کردن اثرات تصمیم‌های ناآگاهانه و اقدامات منفعت طلبانه خود، ممکن است از آن دسته از روش‌ها و رویه‌های حسابداری استفاده کنند که قادر به افزایش سود گزارش‌شده هستند (چانگ و همکاران، ۲۰۰۵)^۵. در این صورت مشکل نمایندگی جریان‌های نقدی آزاد بر مسیر سودهای حسابداری و تصمیم‌گیری‌های شرکت تأثیر می‌گذارد (طالب نیا و همکاران، ۲۰۱۲).

یک تعریف متداول از کیفیت حسابرسی به‌وسیله دی‌آنجلو^۶ (۱۹۸۱) تحت عنوان "ارزیابی (استنباط) بازار" ارائه شده است. "ارزیابی (استنباط) بازار" در واقع عبارتند از: احتمال اینکه حسابرس هم (۱) تحریفات بااهمیت در صورت‌های مالی و یا سیستم صاحب‌کار را کشف کند و (۲) تحریف بااهمیت کشف‌شده را گزارش کند. احتمال این‌که حسابرس موارد تحریفات بااهمیت را

3. Jensen

4. De Melo & Miranda

5. Chung

6 - DeAngelo, 1981

کشف کند به شایستگی حسابرِس و احتمال این که حسابرِس موارد تحریفات بااهمیت کشف شده را گزارش کند به عنوان استقلال حسابرِس تعبیر شده است (حساس یگانه و جعفری، ۱۳۸۵). کیفیت که تعیین کننده عملکرد حسابرِس است تابع عوامل متعددی از قبیل توانایی های حسابرِس (شامل دانش، تجربه، قدرت تطبیق و کارایی فنی) و اجرای حرفه ای (شامل استقلال، عینیت، مراقبت حرفه ای، تضاد منافع و قضاوت) است (مجتهد زاده و آقای، ۱۳۸۳).

همان طور که در بالا اشاره شد هدف کلی حسابرِسان حفاظت از منافع سهامداران در مقابل تحریفات و اشتباهات بااهمیت موجود در صورت های مالی است. حسابرِسان به منظور حفظ اعتبار حرفه، شهرت حرفه ای خود و اجتناب از دعاوی قضایی علیه خود به دنبال افزایش کیفیت حسابرِس هستند. در این میان انگیزه های مدیران در جهت اعمال منافع شخصی خود در کیفیت سود، مانع از رسیدن حسابرِسان به اهداف خود می شوند. در مقابل حسابرِسان می توانند با افزایش کیفیت حسابرِس، مدیریت سود صورت گرفته توسط مدیران را کشف کرده و مدیران را در اعمال مدیریت سود در تنگنا قرار دهند. تغییر حسابرِس شرکت در دوره های متوالی نیز نشان از ناهماهنگی مدیریت موسسه با خواسته های حسابرِسان داشته و در بلندمدت باعث کاهش کیفیت حسابرِس خواهد شد (بالسام و همکاران، ۲۰۰۳).

در ادبیات حسابداری ارائه تعریف درستی از مدیریت سود مشکل است، زیرا مرز بین مدیریت سود و تقلب های مالی مشخص نشده است. همچنین ساختار کیفیت حسابرِس چندبعدی ولی نامشهود است به همین جهت اندازه گیری آن دشوار است از آنجاکه عوامل زیادی بر کیفیت حسابرِس تأثیر می گذارد، تعیین چارچوبی برای مشخص نمودن کیفیت حسابرِس موضوعی بااهمیت محسوب می شود (مجتهد زاده و آقای، ۱۳۸۳).

با توجه به این که شناسایی ارتباط بین کیفیت حسابرِس، جریان های نقد آزاد مازاد و مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می تواند اطلاعات بسیار مفیدی را در زمینه کیفیت حسابرِس و نقش آن در کاهش رفتارهای مدیریت سود توسط مدیران داشته باشد در این پژوهش تأثیر جریان های نقد آزاد مازاد و کیفیت حسابرِس بر مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفته و سعی شده است به این سؤال پاسخ داده شود که کیفیت حسابرِس و جریان های نقد آزاد مازاد چه تأثیری بر مدیریت سود دارند؟
در این پژوهش مفاهیم متغیرهای اصلی پژوهش به صورت زیر مطرح شده است:

جریان های نقد آزاد مازاد: جریان نقد آزاد مازاد از جمله معیارهای مبتنی بر اطلاعات حسابداری است که برای اندازه گیری عملکرد مورد استفاده قرار می گیرد و وجه نقدی را نشان می دهد که شرکت پس از انجام مخارج لازم برای نگهداری یا توسعه دارایی ها، در اختیار دارد (مراد زاده و همکاران، ۱۳۸۹).

کیفیت حسابرِس: کیفیت حسابرِس به شیوه های مختلفی تعریف شده است. در ادبیات کاربردی، کیفیت حسابرِس را اغلب از طریق تطابق آن با استانداردهای حسابرِس تعریف نموده اند. در مقابل پژوهشگران حسابداری و حسابرِس، ابعاد چندگانه کیفیت حسابرِس را مورد توجه قرار داده اند. ابعاد مذکور اغلب به تعاریف متفاوتی منجر شده است (حساس یگانه و قنبریان، ۱۳۸۵). برخی از رایج ترین تعاریف در مورد کیفیت حسابرِس عبارتند از:

الف) ارزیابی بازار از احتمال آن که صورت های مالی حاوی تحریفات بااهمیت است و حسابرِس این تحریفات را کشف و گزارش می نماید.

ب) احتمال آن که حسابرِس نسبت به صورت های مالی حاوی تحریفات بااهمیت است گزارش مقبول صادر ننماید.

پ) صحت اطلاعات گزارش شده توسط حسابرِسان .

ت) اندازه گیری توانایی حسابرِس برای کاهش پارازیت و سوگیری و بهبود کیفیت داده های حسابداری (زاین و جیلانی، ۲۰۱۰).
مدیریت سود: دی جورج (۱۹۹۹)، مدیریت سود را نوعی دست کاری مصنوعی سود توسط مدیریت، جهت حصول به سطح مورد انتظار سود برای بعضی از تصمیم های خاص، مثل پیش بینی تحلیل گران و یا برآورد روند سودهای قبلی برای پیش بینی سودهای آتی تعریف کرده است.

در ادامه به برخی از تحقیقات خارجی و داخلی انجام شده در زمینه این پژوهش اشاره خواهد شد.

۳. پیشینه پژوهش

۳-۱. پژوهش‌های مرتبط در برون کشور

۱) وان چی و همکاران^۸ (۲۰۱۱) به بررسی رابطه بین کیفیت حسابداری پیشرفته و مدیریت واقعی سود در ۱۸۰۰ شرکت طی دوره زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۰۲ پرداختند، آن‌ها در تحقیق خود ابتدا دریافته‌اند که حساب‌رسان متخصص در صنعت و حساب‌رسان بزرگ (N بزرگ) حق‌الزحمه بیشتری را نسبت به سایر حساب‌رسان دریافت می‌کنند. همچنین آن‌ها به این نتیجه رسیدند که حساب‌رسان متخصص در صنعت و حساب‌رسان بزرگ مدیریت واقعی سود را دچار محدودیت کرده و حساب‌رسان با تصدی بالا با مدیریت واقعی سود رابطه مثبت دارند و تغییر حساب‌رسان می‌تواند منجر به مدیریت سود کمتر، شود.

۲) زنگین و اوزکان^۹ (۲۰۱۰) رابطه بین کیفیت حسابداری و مدیریت سود را در صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای با استفاده از ۲۱۵۲ مشاهدات سه‌ماهه شرکت در سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۰۶ بررسی کردند آن‌ها دریافته‌اند که ۴ بزرگ حساب‌رسان، تخصص^{۱۰} در صنعت و تصدی شرکت حسابداری (به‌عنوان شاخص‌های کیفیت حسابداری) اقلام تعهدی اختیاری (شاخصی برای مدیریت سود) را دچار محدودیت می‌کند.

۳) رینا و دیگران (۲۰۰۹)، در پژوهشی با عنوان "جریان‌های نقد آزاد مازاد، مدیریت سود و کمیته حسابداری" به این پرداختند که چقدر جریان نقد آزاد مازاد به مدیریت سود مربوط است. در این مطالعه فرض بر این است که مدیران شرکت‌هایی که از جریان‌های نقد آزاد بالایی برخوردارند شدت عمل خوبی در اداره مدیریت سود دارند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که کمیته حسابداری مستقل به شرکت‌های دارای جریان نقدی آزاد کمک می‌کند تا بر رویه‌های مدیریت سود نظارت داشته باشد. ۴) رندا ون تندلو و استرالین (۲۰۰۸)، در مقاله "مدیریت سود و کیفیت حسابداری در اروپا: مدرک از بازار بخش خصوصی" به بررسی ارتباط بین کیفیت حسابداری و مدیریت سود در کشورهای اروپایی پرداخته‌اند. در این تحقیق با در نظر گرفتن ۴ شرکت بزرگ حسابداری به‌عنوان حساب‌رسان باکیفیت و بررسی مدیریت سود در شرکت‌های حسابداری شده توسط این ۴ شرکت و مقایسه با سایر شرکت‌های حسابداری شده توسط غیر ۴ شرکت بزرگ به این نتیجه رسیدند که بین مدیریت سود و کیفیت حسابداری ارتباط وجود داشته و همچنین کیفیت بالای حسابداری در کشورهایی که دارای هم‌محوری مالیاتی هستند باعث محدودیت (کاهش) در مدیریت سود می‌شود.

۵) پیوت و جنین (۲۰۰۵)، به بررسی کیفیت حسابداری و مدیریت سود پرداختند. آن‌ها ۲۵۵ شرکت را در سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲ مورد بررسی قراردادند و دریافته‌اند که شرکت‌هایی که توسط پنج موسسه بزرگ حسابداری، حسابداری می‌شوند با مدیریت سود کمتری مواجه نیستند و در واقع تفاوت‌های کیفیت حسابداری پنج موسسه بزرگ تأثیری بر عدم مدیریت سود ندارد.

۶) کن چن و همکاران (۲۰۰۵)، در مقاله "کیفیت حسابداری و مدیریت سود برای شرکت‌های درگیر در عرضه عمومی سهام تایوان" به بررسی کیفیت حسابداری و مدیریت سود در شرکت‌های درگیر در عرضه عمومی سهام تایوان پرداخته‌اند در این تحقیق با انتخاب ۴ شرکت بزرگ حسابداری به‌عنوان حساب‌رسان باکیفیت و مقایسه سود در شرکت‌های حسابداری شده توسط این ۴ شرکت با شرکت‌های حسابداری شده توسط غیر این ۴ شرکت، قبل و بعد از عرضه عمومی سهام در تایوان این نتیجه رسیدند که اولاً سود مدیریت می‌شود و ثانیاً بین مدیریت سود و کیفیت حسابداری ارتباط معنی‌داری وجود داشته به‌طوری‌که بالاتر بودن کیفیت حسابداری موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت‌ها شده است.

۷) در پژوهشی دیگر چانگ و دیگران (۲۰۰۵)، مسئله مدیریت سود را در شرکت‌هایی بررسی کردند که با مشکلات ناشی از جریان‌های نقد آزاد بالا مواجه بودند. آن‌ها دریافته‌اند که در این‌گونه شرکت‌ها مدیران، سود را از طریق اقلام تعهدی اختیاری

8 - Wuchun Chi et al

9 - Zengin & Ozkan

کاهنده سود، مدیریت می‌نمایند تا به‌وسیله هموارسازی سود، عملکرد سنوات آتی را بهبود بخشند و بدین ترتیب اثرهای منفی حاصل از سرمایه‌گذاری‌های نامناسب خود را پنهان سازند.

۸) چیونگ و همکاران (۲۰۰۵)، در تحقیق خود تحت عنوان «مدیریت سود، جریان وجوه نقد آزاد، نظارت‌های برون‌سازمانی» ذکر می‌کند که مدیران شرکت‌های دارای رشد اندک و جریان وجوه نقد آزاد بالا برای جبران سود کم و یا منفی خود که به‌ناچار همراه با پروژه‌های منفی دارای خالص ارزش فعلی منفی است، از اقلام تعهدی اختیاری افزایش سود استفاده می‌کنند. وی در این تحقیق نقش حسابرسان مستقل باکیفیت بالا و سهامداران نهادی را در کم کردن ارتباط جریان وجوه نقد آزاد مازاد و اقلام تعهدی اختیار مورد آزمون داده است. وی به این نتیجه رسیده است که حسابرسان باکیفیت بالا و سرمایه‌گذاران نهادی که دارای سهام قابل‌توجهی می‌باشند ارتباط بین جریان وجوه نقد آزاد و اقلام تعهدی را تعدیل می‌کنند. وی می‌گوید که جریان وجوه نقد آزاد، همراه با فرصت‌های سرمایه‌گذاری پائین به‌عنوان یکی از مشکلات نمایندگی اصلی مطرح می‌شود و مدیران در این حالت هزینه‌هایی را برای سهامداران ایجاد می‌کنند که ثروت سهامداران را کاهش می‌دهد و اگر نظارت برون-سازمانی و خارجی سهامداران برون‌سازمانی مؤثر و کارا باشد، این رفتار فرصت‌طلبانه محدود خواهد شد.

۹) زهو و الدر^{۱۱} (۲۰۰۴) رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود را در شرکت‌های SEO (شرکت‌هایی که در حال عرضه سهام هستند ولی اوراق مشارکت آن‌ها قبلاً عرضه شده) از سال ۱۹۹۱ تا سال ۱۹۹۹ برای نمونه‌ای به‌اندازه ۲۴۵۳ شرکت، مورد مطالعه قرار دادند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که ۵ موسسه بزرگ حسابرسی با مدیریت سود پایین در سال‌های قبل، بعد و حتی جاری SEO دارای رابطه است ولی تخصص در صنعت حسابرسی با مدیریت سود پایین در سالی که SEO انجام می‌شود، دارای رابطه است.

۱۰) مایرز و همکاران^{۱۲} (۲۰۰۳) در تحقیق خود، ۲۵۵ شرکت در سال‌های ۲۰۰۲-۱۹۹۹ مورد بررسی قرار دادند، آن‌ها نشان دادند که با طولانی شدن همکاری حسابرس و صاحب‌کار، پراکندگی در توزیع اقلام تعهدی اختیاری کاهش می‌یابد به‌عبارت‌دیگر، رابطه طولانی‌مدت می‌تواند به اعمال قدرت از سوی حسابرسان منجر شود تا بدین‌وسیله دست‌کاری اقلام تعهدی توسط مدیریت کاهش یابد.

۱۱) تحقیقی در مصر به‌وسیله ابراهیم (۲۰۰۱)، در مورد کیفیت حسابرسی، دوره تصدی حسابرس، نفوذ صاحب‌کار و مدیریت سود انجام شده است. این تحقیق مدارکی در مورد اثر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود فراهم می‌کند. در این تحقیق از جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی گزارش شده در صورت جریان وجه نقد و برآورد اقلام تعهدی استفاده شده است. همچنین برای برآورد اقلام تعهدی اختیاری از مدل تعدیل‌شده جونز در یک سری زمانی استفاده شده است. نتایج تحقیق مدارکی را مورد ارتباط معکوس بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود ارائه می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد که دوره تصدی حسابرس برخی تأثیرات مثبت بر روی کارایی فرایند حسابرسی و بهبود عملکرد کنترلی فرض شده برای حسابرسان دارد. همچنین نتایج تحقیق نشان می‌دهد که نفوذ صاحب‌کار نمی‌تواند بر استقلال حسابرس اثر گذاشته و یا این که حسابرسان به صاحب‌کاران بزرگ خود اجازه دهند که اختیارات بیشتری در گزارشگری سود داشته باشند.

۱۲) جونز و شارما (۲۰۰۱)، رابطه بین مدیریت سود و جریان‌های نقدی آزاد را در کشور استرالیا و در شرکت‌های با رشد کم‌وزیاد مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که در شرکت‌های با رشد کم رابطه معنادار مستقیمی بین اقلام تعهدی اختیاری و جریان‌های نقد آزاد وجود دارد. به این دلیل که در این نوع شرکت‌ها مدیران سعی می‌کنند از طریق اقلام تعهدی اختیاری عملکرد ضعیف واحد تجاری خود را بهبود بخشند؛ اما در شرکت‌های با رشد زیاد به چنین رابطه معناداری دست پیدا نکردند.

۱۳) رینالدز و همکاران^{۱۳} (۲۰۰۰) آن‌ها در تحقیق خود ۱۲۰ شرکت را در سال‌های ۱۹۹۹-۱۹۹۲ مورد بررسی قرار دادند و دریافتند که حسابرسان باکیفیت بالا قادر به کشف مدیریت سود هستند زیرا از دانش بیشتر و بالاتری نسبت به سایر

11- Zhou and Elder
12- Myers et al
13- Reynolds et al

حسابرسان برخوردارند و سعی می‌کنند تا از مدیریت فرصت‌طلبانه سود ممانعت به عمل آورند و شهرت خویش را حفظ نمایند، این تحقیق نشان می‌دهد که صاحب‌کاران شش موسسه بزرگ حسابداری از اقلام تعهدی اختیاری پایین‌تری نسبت به سایر حسابرسان برخوردارند.

۱۴) جاگی و گول^۴ (۲۰۰۰)، رابطه مستقیمی را بین مدیریت سود و جریان‌های نقد آزاد زیاد در شرکت‌های با رشد کم پیدا کردند. آن‌ها معتقدند طبق نظریه جنسن (۱۹۸۶) در چنین شرکت‌هایی، به‌جای اینکه مدیران جریان‌های نقدی آزاد را بین سهامداران توزیع نمایند اقدام به سرمایه‌گذاری وجوه مذکور در پروژه‌هایی با ارزش خالص فعلی منفی می‌کنند که این امر باعث پایین آمدن ارزش بازار شرکت می‌گردد. لذا مدیران چنین شرکت‌هایی سعی می‌کنند وضعیت موجود را از طریق استفاده از اقلام تعهدی اختیاری افزایش‌دهنده سود تعدیل کرده و به برخی منافع شخصی خود نائل شوند. همچنین آن‌ها عنوان کردند که عامل بدهی رابطه‌ی مذکور را تعدیل می‌کنند.

۱۵) فرانسیس و همکارانش (۱۹۹۹)، در تحقیق خود به این نتیجه رسیده‌اند که مدیران شرکت‌های دارای اقلام تعهدی بالا به‌منظور ایجاد اطمینان از عدم مشارکت در فرصت‌های مدیریت سود انگیزه دارند تا حسابرسان باکیفیت را به‌کارگیرند که در این تحقیق معیار اندازه‌گیری کیفیت حسابداری نام تجاری حسابداری (اندازه حسابداری) است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که حسابرسان دارای نام تجاری (اندازه حسابداری بزرگ‌تر) با احتمال زیادتری از طرف صاحب‌کارانی که تمایل درونی به تغییر در اقلام تعهدی دارند کنار گذاشته می‌شوند.

۱۶) جنکیگز، کین و ولری (۱۹۹۰)، به بررسی تأثیر حسابرسان متخصص صنعت بر کاهش کیفیت سود می‌پردازند. بدین‌صورت که حسابرسان متخصص صنعت در قطع نمودن کاهش کیفیت سود نقشی داشته‌اند. یافته‌های تحقیق آن‌ها بیانگر افزایش معنادار در میزان اقلام تعهدی اختیاری و کاهش معنادار در ضرایب واکنش سود است که این یافته‌ها به‌منزله‌ی کاهش کیفیت سود در طی این دوره می‌باشد؛ اما افزایش در اقلام تعهدی اختیاری و کاهش در ضرایب واکنشی سود برای شرکت‌هایی که از حسابرسان متخصص صنعت استفاده می‌کردند کمتر از سایر شرکت‌ها است.

۲-۳. پژوهش‌های مرتبط در برون کشور

در ایران پژوهشی با این عنوان صورت نگرفته است ولی پژوهش‌هایی در مورد مدیریت سود و همچنین کیفیت حسابداری به‌صورت جداگانه انجام شده است. در این پژوهش به لحاظ شناسایی معیارهای مناسب جهت بررسی مدیریت سود و همچنین شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت حسابداری پژوهش‌های ذیل مورد مطالعه قرار گرفته است:

۱) ابراهیمی کردلر و سیدی (۱۳۹۴)، در پژوهش خود، رابطه بین حسابرسان مستقل و نوع اظهارنظر حسابداری را با مدیریت سود بررسی کرده و به این نتیجه رسیدند که فقط نوع مؤسسه حسابداری با اقلام تعهدی اختیاری رابطه دارد.

۲) ثقفی و بهار مقدم (۱۳۹۳)، در پژوهشی با عنوان محرک‌های مؤثر بر مدیریت سود به این نتیجه رسیدند که بین فرصت‌های رشد سرمایه‌گذاری و مدیریت سود رابطه مثبت و معناداری وجود ندارد. به‌عبارتی دیگر رشد شرکت نمی‌تواند به‌عنوان یک انگیزه قوی و مناسب برای دست‌کاری سود موردنظر مدیران بنگاه‌های اقتصادی ایران باشد.

۳) نمازی و همکاران (۱۳۹۰) به بررسی رابطه بین کیفیت حسابداری و مدیریت سود با استفاده از ۶۱ مشاهده در سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۰ پرداختند، نتایج نشان می‌دهد که بین اندازه حسابداری و مدیریت سود رابطه‌ای وجود ندارد ولی بین دوره تصدی حسابداری و مدیریت سود رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد.

۴) مراد زاده فرد و دیگران (۱۳۸۹)، به بررسی میزان ارتباط جریان نقدی آزاد شرکت با ارزش سهام در بورس اوراق بهادار پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که در سطح کل شرکت‌ها بین جریان نقدی آزاد شرکت و قیمت سهام در سطح خطای ۵ درصد ارتباط معناداری وجود ندارد و این نتیجه‌گیری در سطح صنایع مختلف نیز صدق می‌کند.

۵) ساسان مهرانی و بهروز باقری (۱۳۸۸)، با استفاده از اطلاعات ۹۰ شرکت نمونه طی سال‌های ۷۸-۸۴ به بررسی اثر جریان‌های نقدی آزاد و سهامداران نهادی بر مدیریت سود پرداختند. نتایج پژوهش‌های نشان می‌دهد که بین مدیریت سود و جریان‌های نقد آزاد زیاد در شرکت‌های با رشد کم، رابطه معنادار مستقیمی وجود دارد، اما رابطه معناداری بین مدیریت سود و سهامداران نهادی در شرکت‌های با جریان نقد آزاد زیاد و رشد کم پیدا نشد.

۶) سیدی (۱۳۸۷)، در پژوهشی با عنوان " نقش حسابرسان مستقل در کاهش اقلام تعهدی اختیاری " رابطه‌ی بین حسابرسان مستقل و نوع اظهارنظر حسابرس با مدیریت سود موردبررسی قرار گرفته است. مدیریت سود با اقلام تعهدی اختیاری سنجیده شده است. در رابطه با حسابرس در گزارش حسابرسی و تعداد بندهای شرط در گزارش حسابرسی بر روی اقلام تعهدی اختیاری سنجیده می‌شود. نوع مؤسسه حسابرسی به دودسته سازمان حسابرسی و سایر مؤسسات و نوع اظهارنظر حسابرس به دودسته مقبول و مشروط تقسیم شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که فقط نوع مؤسسه حسابرسی با اقلام تعهدی اختیاری ارتباط دارد.

۷) باقری (۱۳۸۶)، به بررسی اثر جریان‌های نقد آزاد و سهامداران نهادی بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بهابازار اوراق بهادار تهران می‌پردازد. در این پژوهش اثر سهامداران نهادی به‌عنوان یک کنترل‌کننده‌ی خارجی، بر تعدیل رابطه مزبور پرداخته شده است. استدلال می‌شود سهامداران نهادی به سبب صرف منابع خود در شرکت‌ها، از انگیزه‌ی لازم به‌منظور کنترل رفتار فرصت‌طلبانه‌ی مدیران برخوردار هستند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بین مدیریت سود و جریان‌های نقد آزاد زیاد در شرکت‌های با رشد کم، رابطه‌ی معنادار مستقیمی وجود دارد اما رابطه‌ی معناداری بین مدیریت سود و سهامداران نهادی در شرکت‌های با جریان‌های نقد آزاد زیاد و رشد کم پیدا نشد.

۸) کرمی و دیگران (۱۳۸۶)، در پژوهشی به‌عنوان " نقش اقلام تعهدی اختیاری در مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار " انتظار می‌رود، وجوه نقد حاصل از عملیات و اقلام تعهدی اختیاری رابطه معکوسی را به شکل معنی‌داری از خود به نمایش بگذارند. از این رو در این پژوهش ارتباط بین اقلام تعهدی اختیاری و وجوه نقد حاصل از عملیات موردبررسی قرار می‌گیرد. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که در شرکت‌های مورد مطالعه در این پژوهش مدیریت سود اعمال شده است. درواقع مدیریت این شرکت‌ها، به هنگام کاهش وجوه نقد حاصل از عملیات که بیانگر عملکرد ضعیف واحد تجاری بوده است، به‌منظور جبران این موضوع اقدام به افزایش سود از طریق افزایش اقلام تعهدی اختیاری کرده است.

۴. فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری و تحقیقات انجام شده فرضیه‌های این تحقیق به صورت زیر ارائه می‌شود:

فرضیه اصلی ۱: جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود تأثیر مثبت (مستقیم) دارد.

فرضیه اصلی ۲: کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود تأثیر منفی (معکوس) دارد.

فرضیه اصلی ۳: کیفیت حسابرسی شدت تأثیر مستقیم جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود را تعدیل می‌کند.

۵. تعریف متغیرها و نحوه محاسبه آن‌ها

متغیرهای این پژوهش به سه گروه طبقه‌بندی می‌شود:

(۱) متغیر وابسته:

- مدیریت سود شرکت I در سال t .

(۲) متغیر مستقل:

- جریان‌های نقد آزاد مازاد شرکت I در سال t .

(۳) متغیرهای تعدیل‌کننده:

- کیفیت حسابرسی شرکت I در سال t .

- تقابل جریان‌های نقد آزاد مازاد و کیفیت حسابرسی شرکت I در سال t .

۴) متغیرهای کنترلی:

- اندازه شرکت i در سال t .
- اقلام تعهدی شرکت i در سال t .
- نسبت اهرم مالی شرکت i در سال t .
- جریان‌های نقد استاندارد شده شرکت i در سال t .

۶. تعاریف عملیاتی متغیرهای پژوهش:

متغیر وابسته:

مدیریت سود ($DAC_{i,t}$):

در این پژوهش از سطح اقلام تعهدی به‌عنوان شاخصی از مدیریت سود در نظر گرفته می‌شود، به طوری که هر چه سطح اقلام تعهدی اختیار بیشتر باشد، مدیریت سود نیز بیشتر است. برای اندازه‌گیری اقلام تعهدی اختیاری نیز از مدل تعدیل شده جونز (۱۹۹۱) به شرح زیر استفاده می‌شود:

$$TA = OI - CFO$$

که TA کل اقلام تعهدی، CFO وجه نقد حاصل از عملیات و OI سود عملیاتی می‌باشد. سپس مدل (۲) زیر در مورد کل اقلام تعهدی در مقابل تغییر در فروش و نیز بهای تمام شده دارایی ثابت دوره، برازش می‌شود:

$$TA_{it} = \alpha(1/A_{it-1}) + \beta(\Delta REV_{it}/A_{it-1}) + \gamma(PPE_{it}/A_{it-1}) + \varepsilon_{it}$$

که در این رابطه TA_{it} کل اقلام تعهدی در سال t برای شرکت i ، ΔREV_{it} مبلغ درآمدهای فروش سال t منهای مبلغ درآمدهای فروش سال قبل برای شرکت i ، PPE_{it} مبلغ دارایی‌های ثابت ناخالص در سال t ، A_{it-1} کل دارایی‌ها در پایان سال قبل برای شرکت i ، ضرایب α ، β و γ ضرایب مدل جونز و ε_{it} خطای مدل در سال t برای شرکت i می‌باشد. اقلام تعهدی غیر اختیاری ($NDAC$) نیز از رابطه فوق به شرح زیر به دست می‌آید:

$$NDAC_{it} = \alpha(1/A_{it-1}) + \beta(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}/A_{it-1}) + \gamma(PPE_{it}/A_{it-1})$$

که در این مدل ΔREC_{it} حساب‌های دریافتی سال t منهای حساب‌های دریافتی سال $t-1$ برای شرکت i بوده و α ، β و γ نیز از طریق روش حداقل مربعات در مدل به دست می‌آیند. اقلام تعهدی اختیاری (DAC) نیز از این طریق محاسبه می‌شود:

$$DAC_{it} = TAC_{it} - NDAC_{it}$$

متغیرهای مستقل:

جریان‌های نقد آزاد ($SFCF_{i,t}$):

جریان‌های نقد آزاد در این تحقیق از مدل راجان و همکاران (۲۰۰۰) برای اندازه‌گیری جریان‌های نقد آزاد واحد تجاری استفاده می‌شود، بر اساس این مدل جریان‌های نقد آزاد به‌عنوان سود عملیاتی قبل از استهلاک به کسر مجموع مالیات‌ها به‌اضافه هزینه بهره و سود تقسیمی تعریف شده است و با تقسیم بر مجموع دارایی‌ها استاندارد می‌گردد (راجان و همکاران، ۲۰۰۰) که نحوه محاسبه این متغیر در رابطه زیر ارائه گردیده است.

$$TAC_{jt} = (\Delta CA_{jt} - \Delta Cash_{jt}) - (\Delta CL_{jt} - \Delta LTD_{jt} - \Delta ITP_{jt}) - DPA_{jt}$$

$$TAC_{jk,t}/TA_{jk,t-1} = a_{jt} [1/TA_{jk,t-1}] + \beta_{jt} [(\Delta REV_{jk,t} - \Delta REC_{jk,t})/TA_{jk,t-1}] + \gamma_{j,t} [PPE_{jk,t}/TA_{jk,t-1}] + \varepsilon_{j,t}$$

$$RCF_{jt} = (NIBD_{jt} - TAX_{jt} - INT_{jt} - PSDIV_{jt} - CSDIV_{jt}/TA_{jt-1})$$

که در آن:

$$TAC_{i,t} = \text{برابر است با ارقام تعهدی اختیاری}$$

$$\Delta CA_{i,t} = \text{برابر است با نرخ رشد حساب‌های پرداختی}$$

$$LTD_{i,t} = \text{برابر است با نرخ رشد بدهی‌ها}$$

$$RCF_{i,t} = \text{جریان‌های نقد آزاد مازاد}$$

$$TA_{i,t} = \text{ارزش دفتری دارایی‌ها}$$

$$NIBD_{i,t} = \text{سود عملیاتی قبل از کسر هزینه استهلاک}$$

$$TAX_{i,t} = \text{مالیات}$$

$$CSDIV_{i,t} = \text{سود تقسیمی}$$

$$PSDIV_{i,t} = \text{سود هر سهم}$$

$$\Delta REV_{i,t} = \text{تغییرات سود هر سهم}$$

$$PPE_{i,t} = \text{برابر است با ارزش دفتری اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات}$$

$$\Delta Cash_{i,t} = \text{برابر است با نرخ رشد وجوه نقد شرکت}$$

$$ITP_{i,t} = \text{هزینه بهره}$$

$$PSDIV_{i,t} = \text{سود پرداختی به سهامداران ممتاز}$$

$$CSDIV_{i,t} = \text{سود پرداختی به سهامداران عادی}$$

$$ASSET_{i,t} = \text{جمع ارزش دفتری دارایی‌ها}$$

کیفیت حسابداری (Audit quality):

کیفیت حسابداری یک متغیر مجازی است، در صورتی که حسابرس شرکت جزء ۵ موسسه حسابداری برتر طبق رتبه‌بندی سازمان بورس و اوراق بهادار باشد عدد یک، در غیر این صورت عدد صفر می‌گیرد. طبقه‌بندی مؤسسات حسابداری معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار در اسفندماه ۱۳۹۲ توسط سازمان بورس اعلام شد. طبق ماده ۱۰ دستورالعمل مؤسسات حسابداری معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان هر سال یکبار مؤسسات حسابداری معتمد را بر اساس معیارهای مندرج در جدول زیر، ارزیابی و طبقه‌بندی نموده و نتایج آن را به عموم اعلام می‌نماید.

نگاره ۶-۱: معیارهای طبقه‌بندی مؤسسات حسابداری معتمد

ردیف	شرح معیار	حداکثر امتیاز
الف - معیارهای عادی		
۱	معیارهای ارزیابی شرکا	۳۰۰
۲	معیارهای ارزیابی کارکنان موسسه	۲۰۰
۳	معیارهای ارزیابی ساختار و سازمان موسسه	۲۰۰
۴	معیارهای ارزیابی تنوع ارائه خدمات، اطلاع‌رسانی و موقعیت در بازار حرفه‌ای	۱۰۰
۵	معیارهای ارزیابی کیفیت خدمات	۲۰۰
جمع امتیازات عادی		
ب - معیارهای تخلفاتی		
۶	سوابق تخلفاتی موسسه (طی ۵ سال اخیر)	-۲۰۰
۷	سوابق تخلفاتی شریک موسسه (طی ۵ سال اخیر)	-۱۰۰
جمع امتیازات تخلفاتی		
		-۳۰۰

متغیرهای کنترلی:

تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی ($SFCF * Auditquality_{i,t}$):

از حاصل ضرب دو متغیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی به دست می‌آید.
اندازه شرکت ($FSize_{i,t}$):

طبق پژوهش فریدمن و جنتر (۲۰۱۰)، برابر است با لگاریتم ارزش دفتری کل دارایی‌ها.
قدر مطلق ارقام تعهدی ($AbsTAC_{i,t}$):

$$TA_{it} = NI - OCF$$

که در آن:

$$NI = \text{درآمد خالص}$$

$$OCF = \text{جریان‌های نقدی عملیاتی}$$

نسبت اهرم مالی ($Leverage_{i,t}$):

نسبت بالای اهرم مالی به احتمال زیاد نشان از افزایش میزان بدهی به وجوه نقد اندوخته شده شرکت، داشته و با احتمال بیشتری باعث ورشکستگی‌های مالی شرکت‌ها خواهد شد. نسبت بالای اهرم مالی، نشان‌دهنده این است که با افزایش بدهی‌ها سطح وجوه نقد کاهش خواهد یافت (چاچاریا و گرین استین، ۲۰۰۹، کوهن و زاروین، ۲۰۱۰). در این پژوهش برای محاسبه نسبت اهرم مالی از تحقیق آهارونی و همکاران (۲۰۱۰)، پیروی کرده و نسبت اهرم مالی را به صورت زیر محاسبه خواهیم کرد:

$$= LEV_{i,t} = \frac{\text{بدهی‌ها کل جمع دفتری ارزش}}{\text{دارایی‌ها کل جمع دفتری ارزش}}$$

جریان‌های نقد استاندارد شده ($RelCFO_{i,t}$):

$$= RelCFO_{i,t} = \frac{\text{جریان نقد عملیاتی شرکت } t \text{ سال}}{\text{متوسط جریان نقد عملیاتی صنعت موردنظر در } t \text{ سال}}$$

۷. جامعه آماری پژوهش

جامعه آماری تحقیق حاضر شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. بنا بر اعلام سایت رسمی سازمان بورس اوراق بهادار تهران کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده تا پایان سال ۱۳۹۴ شامل ۵۲۰ شرکت در ۳۷ گروه صنعتی بوده‌اند؛ بنابراین در تحقیق حاضر کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و اوراق بهادار تهران در یک بازه زمانی شش‌ساله، از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴، جامعه آماری تحقیق می‌باشند.

۸. تعیین حجم نمونه پژوهش

چنانچه قرار است از نمونه‌گیری نتایج رضایت بخشی حاصل شود باید به مجموعه فعالیت‌ها و مراحل که به منظور انتخاب نمونه به کار برده می‌شود، آگاهی کامل داشت. اولین قدم، تعیین هدف‌های پژوهشی است. برای درک و روشن شدن این اهداف باید جامعه‌ای را که قصد داریم نمونه مورد مطالعه را از آن انتخاب کنیم، تعریف نماییم (دلور، ۱۳۸۴). در این مطالعه برای این که نمونه پژوهش یک نماینده مناسب از جامعه آماری موردنظر باشد، برای انتخاب نمونه از روش غربال‌گری^{۱۵} (حذفی) استفاده شده است. برای این منظور معیارهای زیر در نظر گرفته شده و در صورتی که یک شرکت کلیه معیارها را احراز کرده باشد به عنوان یکی از شرکت‌های نمونه انتخاب شده است. روند انتخاب نمونه در نگاره ۳-۱ به تصویر کشیده شده است.

۱۵- Criteria-Filtering Technique

- ۱- با توجه به اطلاعات موردنیاز از سال ۱۳۸۹، شرکت‌هایی که حداکثر تا پایان اسفندماه سال ۱۳۸۸ در بورس و اوراق بهادار تهران پذیرفته شده‌اند و نام آن‌ها تا پایان سال ۱۳۹۴ از فهرست شرکت‌های یادشده، حذف نشده باشد.
- ۲- در طول دوره موردنظر، سهام آن‌ها به‌طور فعال در بورس معامله شده باشد.
- ۳- به‌منظور افزایش قابلیت مقایسه شرکت‌های موردبررسی، دوره مالی آن‌ها باید منتهی به ۲۹ اسفندماه باشد و در دوره مورد مطالعه تغییر دوره مالی نداشته باشند.
- ۴- جزء شرکت‌های واسطه‌گری مالی (سرمایه‌گذاری، هلدینگ، لیزینگ و بانک‌ها و بیمه‌ها) به دلیل متفاوت بودن عملکرد آن‌ها، نباشند.
- ۵- اطلاعات موردنیاز در دسترس باشد.

نگاره ۸-۱: روند انتخاب نمونه آماری پژوهش

۵۲۰	کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۹
(۴۴)	شرکت‌هایی که بعد از سال ۱۳۸۸ در بورس پذیرفته شده‌اند.
(۱۲۴)	شرکت‌هایی که طی دوره تحقیق در حالت تعلیق بوده و یا از بورس خارج شده‌اند.
(۸۴)	شرکت‌هایی که سال مالی آن‌ها به ۲۹ اسفند ختم نمی‌شود و یا تغییر سال مالی داده‌اند.
(۱۸)	شرکت‌های واسطه‌گری مالی (سرمایه‌گذاری، هلدینگ، لیزینگ و بانک‌ها ^{۱۶}).
(۵۸)	شرکت‌هایی که در طول دوره موردنظر، سهام آن‌ها به‌طور فعال در بورس معامله نشده است.
(۳)	شرکت‌هایی که صورت‌های مالی سال ۱۳۹۳ خود را در زمان انجام این تحقیق ارائه ندادند.
(۸۷)	شرکت‌هایی که اطلاعات آن‌ها برای به دست آوردن برخی متغیرهای تحقیق کافی نبود.
۱۰۲	کل نمونه آماری قابل آزمون با در نظر گرفتن پیش‌فرض‌ها:

پیش‌فرض‌ها به ترتیب اعمال شدند، بدین‌صورت که هر شرکتی که در پیش‌فرض اول قرارگرفته است، برای شمارش پیش‌فرض‌های بعدی لحاظ نگردیده است. در این تحقیق بعد از اعمال پیش‌فرض‌ها، ۱۰۲ شرکت از ۱۹ صنعت باقی ماندند. در نگاره شماره ۳-۲، فراوانی اعضای نمونه نشان داده شده است.

نگاره ۸-۲: فراوانی اعضای نمونه به تفکیک نوع صنعت

کد ۱۷	نام صنعت	نمونه
۱۰	استخراج ذغال سنگ	۱
۱۳	استخراج کانه‌های فلزی	۵
۱۴	استخراج سایر معادن	۱
۱۵	انواع فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی	۷
۱۷	منسوجات	۱
۲۳	فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای	۲
۲۴	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۸
۲۵	لاستیک و پلاستیک	۲

- ۱۶- شرکت‌های بیمه پس از اعمال پیش‌فرض‌های اول و دوم و سوم حذف شدند.
- ۱۷- کد صنایع از فایل isic موجود در کتابخانه سازمان بورس و اوراق بهادار استخراج گردیده است.

۱۸	سایر محصولات کانی غیرفلزی	۲۶
۱۲	فلزات اساسی	۲۷
۷	ماشین آلات و تجهیزات	۲۹
۱۲	ماشین آلات و دستگاه های برقی	۳۱
۱	ساخت رادیو، تلویزیون و دستگاه ها و وسایل ارتباطی	۳۲
۱۹	خودرو و ساخت قطعات	۳۴
۱	پیمان کاری صنعتی	۴۵
۲	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات	۶۰
۱	فعالیت های پشتیبانی و کمکی حمل و نقل	۶۳
۱	رایانه و فعالیت های وابسته به آن	۷۲
۱	خدمات فنی و مهندسی	۷۴
۱۰۲	جمع	

با توجه به نگاره ۷-۲، تعداد ۱۰۲ شرکت از جامعه آماری گزینش گردید؛ بنابراین حجم نمونه برابر با کل جامعه آماری مورد مطالعه نمی باشد. لیست شرکت های مورد مطالعه در پیوست پژوهش آورده شده است (پیوست شماره ۱).

۹. روش تحقیق

این تحقیق از نوع تحقیقات همبستگی و از لحاظ هدف نیز از نوع تحقیقات کاربردی است. همچنین طرح پژوهش از نوع نیمه تجربی است، زیرا از داده های تاریخی استفاده می شود. جامعه آماری این پژوهش کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۴ است و نمونه تحقیق شامل شرکت هایی است که تا پایان سال ۱۳۸۸ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند، دوره مالی آنها منتهی به پایان اسفند ماه باشد، طی دوره زمانی تحقیق تغییر سال مالی نداده باشند و داده های مورد نیاز برای انجام این تحقیق در دسترس باشد. بر اساس محدودیت های در نظر گرفته شده تعداد شرکت (شرکت در تمام سال ها) به عنوان نمونه نهایی تحقیق انتخاب شد. اطلاعات و داده های مورد نیاز برای انجام تحقیق از طریق سایت های رسمی بورس اوراق بهادار تهران از جمله سایت مدیریت پژوهش توسعه و مطالعات اسلامی (Rdis)، شرکت اطلاع رسانی بورس و نرم افزار ره آورد نوین گردآوری و محاسبات اولیه مورد نیاز در صفحه گسترده اکسل انجام شد. سپس تجزیه و تحلیل نهایی با استفاده از نرم افزارهای Eviews 8 صورت گرفت. برای آزمون فرضیه های تحقیق نیز از الگوی رگرسیونی چندگانه و روش آماری پانل دیتا استفاده شده است.

مدل های پژوهش برگرفته از پژوهش کریستوپر و همکاران (۲۰۱۵) به صورت زیر برآورد شده اند:
مدل مربوط به فرضیه های پژوهش:

$$DAC_{i,t} = \alpha_0 + \beta_1 SFCF_{i,t} + \beta_2 Auditquality_{i,t} + \beta_3 SFCF * Auditquality_{i,t} + \beta_4 FSize_{i,t} + \beta_5 AbsTAC_{i,t} + \beta_6 Leverage_{i,t} + \beta_7 RelCFO_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

۱۰. آزمون پایایی متغیرهای پژوهش

نتایج آزمون پایایی متغیرهای پژوهش در جدول ۴-۴ ارائه شده اند. این آزمون برای حصول اطمینان از روابط پایا در مدل رگرسیونی حائز اهمیت است. برای این منظور از آزمون ریشه واحد لوین، لی و چو استفاده شده است. با توجه به مقادیر آماره تی و احتمال آن (کمتر از سطح خطای ۵ درصد)، پایایی متغیرها تأیید شد. به عبارتی متغیرهای مورد بررسی پژوهش دارای ریشه کاذب نیستند و به عبارت بهتر در ادامه تحلیل ها از نظر بررسی روابط بین متغیرها مشکل ساختاری وجود ندارد.

جدول ۱۰-۱: آزمون پایایی متغیرهای پژوهش

شرح	DAC	SFCF	Auditquality	SFCFi,t*Auditquality
آماره تی	- 864.374	- 1492.3 8	-153.958	-67.3503
احتمال آماره	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000

شرح	Fsize	AbsTAC	Leverage	RelCFO
آماره تی	- 139.099	-33.3225	-15.6604	-93.6838
احتمال آماره	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000

۱۱. آزمون فرضیه‌های پژوهش

در این پژوهش تأثیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی شده است. برای این منظور، علاوه بر اثرگذاری جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی اثر سایر متغیرهای احتمالی با اثرگذاری بالقوه مانند تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی، اندازه شرکت، اقلام تعهدی شرکت، نسبت اهرم مالی شرکت جریان‌های نقد استاندارد شده شرکت آزمون شده است. برای آزمون فرضیه‌ها تعداد ۱۰۲ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۶ ساله شامل سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۴ در نظر گرفته شدند. قبل از برآزش نهایی مدل، لازم است مشخص گردد که مدل رگرسیونی به چه روشی باید برآزش گردد. برای این منظور از آزمون مناسب بودن مدل ترکیبی در مقابل مدل تلفیقی (آزمون چاو) و آزمون مناسب بودن مدل ترکیبی با اثرات ثابت در مقابل مدل ترکیبی با اثرات تصادفی (آزمون هاسمن) استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۴-۶ ارائه شده‌اند.

جدول ۱۱-۱) نتایج آزمون انتخاب الگوی مناسب

آماره آزمون	نوع	مقدار آماره	درجه آزادی	احتمال
آماره اف لیمر (آزمون چاو)	مقاطع	17.335544	(240,1198)	0.0000
آماره کای دو (آزمون هاسمن)	مقاطع	11.490533	7	0.1186

نتایج بررسی‌ها نشان داد که در آزمون چاو بر اساس آماره اف لیمر و احتمال آن (کمتر از سطح خطای ۵ درصد)، استفاده از رگرسیون ترکیبی مناسب است؛ در ادامه نتایج آزمون هاسمن نشان داد که بر اساس آماره کای دو و احتمال آن (کمتر از سطح خطای ۵ درصد)، روش اثرات تصادفی مناسب است. در نهایت با انتخاب مدل رگرسیون ترکیبی با اثرات تصادفی مدل آزمون فرضیه‌های پژوهش ارائه و آزمون شد.

جدول ۱۱-۲) نتایج آزمون مدل فرضیه‌های پژوهش

متغیر وابسته: DAC		
مدل: رگرسیون ترکیبی	نوع: با اثرات تصادفی	روش: حداقل مربعات
تعداد مقاطع: ۱۰۲	تعداد دوره‌ها: ۶	تعداد مشاهدات (متوازن): ۶۱۲

متغیرهای توضیحی		ضرایب	خطای استاندارد	آماره تی	احتمال آماره
C		0.098660	0.043660	2.259744	0.0240
جریان های نقد آزاد مازاد	SFCF _{i,t}	0.079550	0.029506	2.696073	0.0071
کیفیت حسابرسی	Auditquality _{i,t}	-	0.001451	-	0.0043
تقابل جریان های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی	SFCF* Auditquality _{i,t}	-	0.019432	-	0.0018
اندازه شرکت	FSize _{i,t}	-	0.026091	-	0.0000
اقدام تعهدی	AbsTAC _{i,t}	0.022488	0.004663	4.822312	0.0000
نسبت اهرم مالی	Leverage _{i,t}	0.001504	0.000613	2.452110	0.0143
جریان های نقد استاندارد شده	RelCFO _{i,t}	0.004141	0.001512	2.739179	0.0063
بررسی توان توضیحی مدل		ضریب تعیین		0.304021	
		ضریب تعیین تعدیل شده		0.282710	
بررسی معنی داری کلی مدل		آماره اف فیشر		613.3365	
		احتمال آماره		0.000000	
بررسی استقلال پسماندهای مدل		آماره دوربین- واتسون		1.890911	
بررسی نرمال بودن پسماندهای مدل		آماره جارکو- برا		8113.175	
		احتمال آماره		0.000000	

نتایج حاصل از برازش مدل در جدول ۱۰-۲ ارائه شده است. آماره اف فیشر و احتمال آن (کمتر از سطح خطای ۵ درصد) بیانگر معنی داری آماری کل مدل رگرسیونی است و به عبارتی روابط خطی معنی داری بین متغیرهای مدل وجود دارد. آماره دوربین- واتسون مدل (بین ۱/۵ تا ۲/۵) بیانگر نبود خودهمبستگی سریالی بین پسماندهای مدل است که وضعیت مناسبی را نشان می- دهد. آماره جارکو برا و احتمال آن (کمتر از سطح خطای ۵ درصد) حاکی از نرمال نبودن توزیع پسماندهای مدل است که به دلیل نرمال نبودن توزیع متغیرهای اصلی پژوهش، این موضوع طبیعی به نظر می رسد. همچنین شواهد نشان داد که بر اساس ضریب تعیین تعدیل شده، متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل توان توضیح حدود ۲۸/۲ درصد تغییرات متغیر وابسته را دارا هستند. این بدین معنی است که ۲۸/۲ درصد تصمیمات مربوط به میزان تغییرات مدیریت سود در شرکت های مورد بررسی طی دوره زمانی پژوهش تابعی از جریان های نقد آزاد مازاد و کیفیت حسابرسی و سایر متغیرهای کنترلی است و توان توضیحی مناسبی را نشان می دهد.

۱۲. نتایج آزمون فرضیه‌ها

۱۲-۱) نتایج آزمون فرضیه اصلی اول تحقیق

مطابق با جدول ۱۰-۲ سطح معنی‌داری (Sig) متغیر جریان نقد آزاد مازاد (۰/۰۰۷۱) کمتر از سطح معنی‌داری در نظر گرفته شده در پژوهش حاضر (۰/۵) است؛ همچنین قدر مطلق آماره t مربوط به این متغیرها (۲/۶۹۶) بزرگ‌تر از آماره t به دست آمده از جدول با همان درجه آزادی است که با توجه به علامت مثبت ضریب متغیر جریان نقد آزاد مازاد (۰/۰۷۹) لذا فرضیه H_0 در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده و فرضیه اول مبنی بر این که جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود تأثیر مثبت (مستقیم) دارد، تأیید می‌گردد. نتیجه حاصل از فرضیه اول، از نظر وجود ارتباط معنی‌دار رابطه متغیر مستقل و وابسته با پژوهش چانگ و دیگران (۲۰۰۵)، چیونگ و همکاران (۲۰۰۵)، جونز و شارما (۲۰۰۱)، جاگی و گول (۲۰۰۰)، باقری (۱۳۸۶) و ساسان مهرانی و بهروز باقری (۱۳۸۸) مرتبط و با پژوهش‌های بارتو و همکاران (۲۰۰۱) و بال و همکاران (۲۰۰۰) در تضاد است.

بر اساس نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول می‌توان نتیجه‌گیری کرد که شرکت‌هایی که دارای جریان‌های نقدی آزاد مثبت هستند از عملکرد بالایی برخوردارند و انتظار می‌رود که با سرمایه‌گذاری در طرح‌های سرمایه‌گذاری جدید بتوانند برای سهامداران خود ایجاد ارزش نمایند و از آنجایی که همه به دنبال حداکثر کردن منافع خویش هستند و همچنین با در نظر گرفتن نظریه تضاد منافع میان مدیران و مالکان، مدیران واحدهای تجاری از انگیزه لازم برای دست‌کاری سود به منظور حداکثر کردن منافع خود برخوردار می‌باشند؛ بنابراین مدیران این شرکت‌ها به شکل فرصت‌طلبانه‌ای به منظور اهداف شخصی عمل می‌کنند و به همین دلیل با استفاده از مدیریت سود سعی در کاهش و یا پنهان کردن عملکرد بالای خود هستند تا به برخی منافع خود نائل شوند.

۱۲-۲) نتایج آزمون فرضیه اصلی دوم تحقیق

مطابق با جدول ۱۰-۲ سطح معنی‌داری (Sig) متغیر کیفیت حسابرسی (۰/۰۰۴۳) کمتر از سطح معنی‌داری در نظر گرفته شده در پژوهش حاضر (۰/۵) است؛ همچنین قدر مطلق آماره t مربوط به این متغیرها (۲/۸۵۸-) بزرگ‌تر از آماره t به دست آمده از جدول با همان درجه آزادی است که با توجه به علامت منفی ضریب متغیر کیفیت حسابرسی (۰/۰۰۴۱-) لذا فرضیه H_0 در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده و فرضیه دوم مبنی بر این که کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود تأثیر منفی (معکوس) دارد، تأیید می‌گردد. نتایج فرضیه دوم پژوهش ما با یافته‌های پژوهش‌های وان چی و همکاران (۲۰۱۱)، رندا ون تندلو و استرالین (۲۰۰۸)، کن چن و همکاران (۲۰۰۵)، ابراهیم (۲۰۰۱)، فرانسسیس و همکاران (۱۹۹۹) و با یافته پژوهش پیوت و جنین (۲۰۰۵) در تضاد است.

بر اساس نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم می‌توان نتیجه‌گیری کرد که حسابرسی باکیفیت‌تر باعث بهبود صحت اطلاعات ارائه شده می‌شود و به سرمایه‌گذاران اجازه می‌دهد که برآورد دقیق‌تری از ارزش شرکت به دست آورند دادند و همچنین حسابرسان باکیفیت بالا قادر به کشف مدیریت سود هستند زیرا از دانش بیشتر و بالاتری نسبت به سایر حسابرسان برخوردارند و سعی می‌کنند تا از مدیریت فرصت‌طلبانه سود ممانعت به عمل آورند و شهرت خویش را حفظ نمایند.

۱۲-۳) نتایج آزمون فرضیه اصلی سوم تحقیق

مطابق با جدول ۱۰-۲ متغیرهای جریان نقد آزاد و کیفیت حسابرسی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بوده که با توجه مقدار و علامت ضرایب متغیر جریان نقد آزاد (۰/۰۷۹) و کیفیت حسابرسی (۰/۰۰۴۱-) فرضیه سوم مبنی بر این که کیفیت حسابرسی شدت تأثیر مستقیم جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود را تعدیل می‌کند، تأیید می‌گردد. نتایج فرضیه سوم پژوهش ما با یافته‌های پژوهش‌های چانگ و همکاران (۲۰۱۳) و گای و همکاران (۲۰۱۲) مطابقت داشته و با یافته پژوهش‌های داویدسون و همکاران (۲۰۰۵) و دجو و همکاران (۱۹۹۵) در تضاد است.

بر اساس نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم می‌توان نتیجه‌گیری کرد که مدیران شرکت‌های با جریان نقدی آزاد بالا از شدت عمل خوبی در اداره مدیریت سود برخوردارند و مدیریت سود را طوری اداره می‌کنند که تا نتایج مالی بهتری را برای شرکت به

نمایش بگذارند. در نتیجه داده‌های مالی منتشرشده تصویر اقتصادی صحیحی را از شرکت ارائه نمی‌دهد و وقتی مدیران سودهای گزارش شده را افزایش یا کاهش می‌دهند منجر به تصمیم‌گیری‌های نامطلوبی می‌شود و هزینه نمایندگی را ایجاد می‌کند کیفیت حسابرسی بالا باعث تضعیف رابطه‌ی بین مدیریت سود و جریان‌های نقد آزاد مازاد شده و از اقدام مدیران به منظور مدیریت سود جلوگیری به عمل می‌آورند.

۱۳. بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش ابتدا خلاصه آمار توصیفی متغیرهای تحقیق نشان داده شد. در ادامه به ارائه آمار استنباطی پرداخته شد و مدل‌های تحقیق در قالب آمار استنباطی فرضیه‌ها ارائه شد. برای آزمون مدل‌های ابتدا از آزمون چاو استفاده شد تا مشخص گردد که آیا از روش پانل باید استفاده کرد یا روش ترکیبی و در ادامه از آزمون هاسمن برای استفاده از روش پانل اثرات تصادفی یا اثرات ثابت استفاده شد. در نهایت برازش مدل ارائه و نتایج حاصل از مفروضات رگرسیون کلاسیک برای مدل‌های تحقیق بیان گردید.

در این تحقیق سه فرضیه اصلی مورد بررسی قرار گرفت. در فرضیه اصلی اول تاثیر جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود شرکت‌ها بررسی شد. نتیجه حاصل از آزمون این فرضیه نشان داد که جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود تاثیر مثبت (مستقیم) دارد. نتیجه حاصل از فرضیه اول، از نظر وجود ارتباط معنی‌دار رابطه متغیر مستقل و وابسته با پژوهش چانگ و دیگران (۲۰۰۵)، چیونگ و همکاران (۲۰۰۵)، جونز و شارما (۲۰۰۱)، جاگی و گول (۲۰۰۰)، باقری (۱۳۸۶) و ساسان مهرانی و بهروز باقری (۱۳۸۸) مرتبط و با پژوهش‌های بارتو و همکاران (۲۰۰۱) و بال و همکاران (۲۰۰۰) در تضاد است. در فرضیه اصلی دوم نیز تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه آزمون این فرضیه حاکی از این بود که کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود تاثیر منفی (معکوس) دارد. نتایج فرضیه دوم پژوهش ما با یافته‌های پژوهش‌های وان چی و همکاران (۲۰۱۱)، رندا ون تندلو و استرالین (۲۰۰۸)، کن چن و همکاران (۲۰۰۵)، ابراهیم (۲۰۰۱)، فرانسیس و همکاران (۱۹۹۹) و با یافته پژوهش پیوت و جنین (۲۰۰۵) در تضاد است. همچنین در فرضیه اصلی سوم کیفیت حسابرسی شدت تاثیر مستقیم جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه آزمون این فرضیه حاکی از این بود که کیفیت حسابرسی شدت تاثیر مستقیم جریان نقد آزاد مازاد بر مدیریت سود را تعدیل می‌کند. نتایج فرضیه سوم پژوهش ما با یافته‌های پژوهش‌های چانگ و همکاران (۲۰۱۳) و گای و همکاران (۲۰۱۲) مطابقت داشته و با یافته پژوهش‌های داویدسون و همکاران (۲۰۰۵) و دچو و همکاران (۱۹۹۵) در تضاد است.

۱۴. پیشنهادهایی مبتنی بر نتایج تحقیق

- ۱- سازمان بورس اوراق بهادار می‌تواند با توجه به نتایج این تحقیق و پژوهش‌های مشابه اطلاعات جامع‌تری را در خصوص مدیریت سود برای سهامداران منتشر نماید.
- ۲- توصیه مراجع تدوین استانداردهای حسابداری به افشای اختیاری اطلاعات جامع در خصوص میزان و سطح جریان‌های نقد آزاد مازاد، کیفیت حسابرسی و تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی و مدیریت سود شرکت‌ها.
- ۳- از آن جهت که افزایش میزان و سطح جریان‌های نقد آزاد مازاد، کیفیت حسابرسی و تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی می‌تواند اثرات مهمی بر تصمیم سرمایه‌گذاران داشته باشد، ارائه اطلاعات کامل و شفاف از سوی مدیریت در زمینه‌ی جریان‌های نقد آزاد مازاد، کیفیت حسابرسی و تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی و مدیریت سود بسیار راهگشا خواهد بود.
- ۴- بهتر است تحلیل‌گران مالی فعال در بازار سرمایه، مشاوران سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار در کنار تحلیل‌ها و فن‌های معمولی که انجام می‌دهند، تحلیل‌های خاصی مبتنی بر وضعیت مدیریت سود و عوامل تأثیرگذار بر آن و جریان‌های نقد آزاد مازاد، کیفیت حسابرسی و تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابرسی شرکت‌ها با توجه به استانداردهای حسابداری به عمل آورند.

۵- با توجه به نتایج حاصل از فرضیه اول پژوهش پیشنهاد می‌گردد تحقیقی در ارتباط با تأثیر جریان‌های نقد آزاد بر مدیریت سود شرکت‌ها و تأثیرگذاری آن بر ریسک سیستماتیک شرکت‌ها انجام شود.

۶- با توجه به نتایج حاصل از فرضیه دوم پژوهش پیشنهاد می‌گردد تحقیقی در ارتباط با تأثیر کیفیت حسابداری بر مدیریت سود شرکت‌ها و تأثیرگذاری آن بر بازده مورد انتظار سهام شرکت‌ها انجام شود.

۷- با توجه به نتایج حاصل از فرضیه سوم پژوهش پیشنهاد می‌گردد تحقیقی در ارتباط با اینکه کیفیت حسابداری شددت تأثیر مستقیم جریان نقد آزاد بر مدیریت سود را تعدیل می‌کند و تأثیرگذاری آن بر تغییرات سود شرکت‌ها انجام شود.

۱۵. پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده

به‌منظور استفاده هرچه بیشتر از نتایج تحقیق و نیز کمک به روشن شدن تأثیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابداری بر مدیریت سود شرکت‌ها در آینده می‌توان به موضوع‌های زیر توجه بیشتری نمود:

۱- مطالعه تأثیر نوع صنعت بر روی روابط بین جریان‌های نقد آزاد، کیفیت حسابداری و تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابداری و مدیریت سود شرکت‌ها.

۲- استفاده از سایر متغیرهای ارزیابی کنترلی مانند محدودیت‌های مالی و شاخص صنعت، در بررسی تأثیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابداری بر مدیریت سود شرکت‌ها.

۳- بررسی تأثیر متغیرهای کلان اقتصادی، مانند تورم، بهای نفت و نرخ ارز بر روی شناسایی تأثیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابداری بر مدیریت سود شرکت‌ها.

۴- انجام تحقیق مشابه دیگری با در نظر گرفتن جریان‌های نقد آزاد، کیفیت حسابداری و تقابل جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابداری ناشی از مسائل سیاسی و تأثیر آن بر ارزش ذاتی شرکت‌ها.

۵- با توجه به این‌که شرکت‌های با فعالیت واسطه‌گری مالی از نمونه تحقیق حذف‌شده بودند، پیشنهاد می‌گردد تحقیقی در رابطه با تأثیر جریان‌های نقد آزاد و کیفیت حسابداری بر مدیریت سود در این نوع شرکت‌ها انجام گرفته و نتایج آن با یافته‌های تحقیق حاضر مقایسه گردد.

منابع و مآخذ

الف. منابع فارسی

❖ ابراهیمی کردلر، علی؛ حسنی آذر داریانی، الهام. (۱۳۸۹). بررسی مدیریت سود در زمان عرضه اولیه سهام به عموم در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابداری. شماره ۴.

❖ اسماعیلی، مریم. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین کیفیت سود و برخی از جنبه‌های اصول راهبری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس تهران. مجله بررسی‌های حسابداری و حسابداری، ۴۵، ۴۴ - ۲.

❖ باقری مهمان‌دوستی، بابک. (۱۳۸۶). بررسی ارتباط بین نقد شوندگی سهام و تصمیمات مرتبط با ساختار سرمایه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد)، تهران: دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی، ایران.

❖ پور حیدری، امید؛ همتی، داوود. (۱۳۸۳). بررسی اثر قراردادهای بدهی، هزینه‌های سیاسی، طرح‌های پاداش و مالکیت بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابداری، سال یازدهم، شماره ۳۶، ص. ۴۷-۶۳.

❖ پورکریم، یعقوب؛ نهال نهر، علی‌اکبر. (۱۳۸۹). رابطه بین کیفیت حسابداری و قابلیت اتکای اقلام تعهدی، بررسی‌های حسابداری و حسابداری. دوره ۱۷، شماره ۶۱.

❖ تهرانی، رضا؛ حصار زاده، رضا. (۱۳۹۲). تأثیر جریان‌های نقدی آزاد و محدودیت در تأمین مالی بر بیش سرمایه‌گذاری و کم سرمایه‌گذاری. پژوهش‌های حسابداری ۳: ۵۰-۶۷.

- ❖ ثقفی، علی؛ مجید معتمدی، فاضل. (۱۳۹۰). رابطه میان کیفیت حسابداری و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های با امکانات سرمایه‌گذاری بالا. مجله پژوهش‌های حسابداری مالی (۴): ۱۰-۱۴.
- ❖ حافظ نیا، محمدرضا. (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- ❖ حساس یگانه، یحیی؛ جعفری، علی. (۱۳۸۹). بررسی تأثیر چرخش مؤسسات حسابداری بر کیفیت گزارش حسابداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه بورس اوراق بهادار، شماره ۹، ۴۲-۲۵.
- ❖ حساس یگانه، یحیی؛ قنبریان، رضا. (۱۳۸۵). کیفیت حسابداری از دیدگاه نظری و تحقیقات تجربی. فصلنامه تحلیل جامعه حسابداران رسمی ایران، شماره ۳۸.
- ❖ خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۴). روش تحقیق با رویکرد به پایان‌نامه نویسی، تهران: انتشارات بازتاب.
- ❖ دلاور، علی. (۱۳۸۷). روش‌های آماری در علوم تربیتی و روانشناسی. انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ اول.
- ❖ رضوانی راز، ک؛ حقیقت، حمید. (۱۳۸۴). بررسی رابطه بین جریان نقدی آزاد و میزان بدهی با در نظر گرفتن فرصت‌های سرمایه‌گذاری و اندازه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، مجله پژوهشگر (۵): ۵۷-۵۰.
- ❖ سجادی، سید حسین؛ دستگیر، محسن؛ فرازمنند، حسن و حبیبی، حمیدرضا. (۱۳۸۷). عوامل مؤثر بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس تهران. پژوهشنامه اقتصادی. ویژه‌نامه بازار سرمایه، ۱۵۹-۱۲۹.
- ❖ سیدی، سیدعزیز. (۱۳۸۷). نقش حسابرسان مستقل در کاهش اقلام تعهدی اختیاری، بررسی‌های حسابداری و حسابداری، ۵۴: ۱۶-۳.
- ❖ سیفی، شهناز. (۱۳۸۳). بررسی ارتباط تعهدی و بازده سهام با تأکید بر طول مدت سرمایه‌گذاری. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده امور اداری، دانشگاه شهید بهشتی.
- ❖ صادقی، محسن؛ سروش یار، افسانه. (۱۳۸۹). ارزیابی نقش کیفیت سود بر الگو، شیوه تأمین مالی و کارایی سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانشگاه اصفهان.
- ❖ طالب نیا، قدرت اله؛ وکیلی فرد، حمیدرضا. (۱۳۹۵). اثر کیفیت حسابداری بر اقلام تعهدی اختیاری و ارائه گزارش حسابداری مشروط. دوره ۸، شماره ۲۹، صفحه ۹۷-۱۲۴.
- ❖ طبری، علوی؛ مشایخ، ش و نوبهار، م. (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین کیفیت اقلام تعهدی و ثبات سود با هزینه سرمایه سهام عادی، مجله توسعه و سرمایه، ۵۷-۷۶.
- ❖ علوی طبری، سید حسین؛ رباط میلی، مژگان؛ یوسفی اصل، فرزانه. (۱۳۹۱). مسئله نمایندگی و قیمت‌گذاری خدمات حسابداری مستقل آزمون مبتنی بر فرضیه جریان‌های نقدی آزاد، بررسی‌های حسابداری و حسابداری، دوره ۱۹، ص ۹۷.
- ❖ علوی طبری، سید حسین؛ رجبی، روح‌الله؛ شهبازی منصوره. (۱۳۹۰). رابطه نظام راهبری و حق الزحمه حسابداری مستقل شرکت‌ها، دانش حسابداری، شماره ۵، تابستان ۱۳۹۰، ص ۷۵.
- ❖ کاشانی پور، محمد؛ راسخی، سعید؛ نقی نژاد، بیژن و رسائیان، امیر. (۱۳۸۹). محدودیت‌های مالی و حساسیت سرمایه‌گذاری به جریان‌های نقدی در بورس اوراق بهادار تهران. مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره دوم، شماره دوم، پاییز و زمستان ۱۳۸۹- پاییز ۱۳۹۰: ۵۹/۳: ۷۴-۵۱.
- ❖ کاظمی، حسین؛ محمد نژاد، عاطفه. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین مالکیت نهادی با عدم تقارن اطلاعاتی و عملکرد مالی شرکت‌ها. فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی، سال اول، شماره دوم: ۱۱۰-۱۲۸.
- ❖ کمالیان، امین رضا؛ نیک‌نفس، علی‌اکبر و افشاری زاده، امید. (۱۳۸۹). تبیین مهم‌ترین عوامل مؤثر بر رتبه افشای اطلاعات شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با رویکرد داده‌کاوی.
- ❖ کرمی، مرتضی. (۱۳۸۶). آموزش مدیران با الگوی شایستگی. ماهنامه تدبیر، (۱۷۹) ۱۸، ۴۹-۲۷.

- ❖ مجتهد زاده، ویدا؛ آقایی، پروین. (۱۳۸۳). عوامل مؤثر بر کیفیت حسابرسی مستقل از دیدگاه حسابرسان مستقل و استفاده‌کنندگان. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۳، ۷۶-۳۸.
- ❖ مدرس، احمد؛ حصار زاده، رضا. (۱۳۸۷). کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه‌گذاری. فصلنامه بورس اوراق بهادار، اول، ۲: ۸۵-۱۱۶.
- ❖ مراد زاده فرد، مهدی؛ قیطاسی، روح‌الله و مسجد موسوی، سجاد. (۱۳۸۹). بررسی میزان ارتباط جریان نقد آزاد شرکت و جریان نقد آزاد سهامداران بارزش بازار سهام در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بوری اوراق بهادار تهران. فصلنامه مطالعات مالی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و پژوهش‌های تهران.
- ❖ مرادی، جواد؛ احمدی، غلامرضا. (۱۳۹۰). تعیین عوامل مؤثر بر رفتار سرمایه‌گذاری شرکت‌ها در عرصه بازارهای ناقص، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی- سال سوم- شماره دوم- تابستان ۹۰: ۱۲۵-۱۳۶.
- ❖ مشایخی، بیبا؛ صفری؛ مریم. (۱۳۸۵). وجه نقد ناشی از عملیات و مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۴، ص ۵۳-۵۴.
- ❖ مهرانی، ساسان و باقری؛ بهروز. (۱۳۸۸). بررسی اثر جریان‌های نقدی آزاد و سهامداران نهادی بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش‌های حسابداری، شماره ۵۱: ۲-۶۴.
- ❖ مؤمنی، منصور؛ فعال قیومی، علی. (۱۳۸۹). تحلیل‌های آماری با استفاده از SPSS، چاپ اول- انتشارات کتاب نو.
- ❖ نمازی، محمد. بایزدی؛ جبار زاده کنگر لویی، سعید. (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود. پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی. سال دوم. شماره نهم. بهار (۱۳۹۰): ۲۲-۴.
- ❖ نوروش، ایرج؛ سیاسی، سحر و نیک‌بخت، محمدرضا. (۱۳۸۴). بررسی مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس تهران. علوم اجتماعی و انسانی. ویژه‌نامه حسابداری: ۱۷۷-۱۶۵.
- ❖ نیک‌خواه آزاد، علی. (۱۳۷۹). بیانیه مفاهیم بنیادی حسابرسی، ترجمه، تهران، کمیته تدوین رهنمودهای حسابرسی- سازمان حسابرسی، نشریه شماره ۱۲۱.
- ❖ ولی زاده، لاریجانی. (۱۳۸۹). رابطه مدیریت سود و بازده آتی دارایی‌ها و جریان‌های نقد عملیاتی آتی. پژوهش‌های حسابداری، شماره ۳۵: ۶-۲۲.
- ❖ هاشمی، سید عباس. (۱۳۸۳). مطالعه رابطه مدیریت سود و امکان تقلب در صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابرسی، سال چهاردهم، شماره ۵۶، ص ۴۷.

ب. منابع خارجی

- Aharony J. H Falk, N Yehuda. Corporate Life Cycle and the Value Relevance of Cash Flow versus Accrual Financial Information. School of Economics and Management Bolzano, Italy, Working Paper 2010; 34.
- Al-Attar, A. Simon Hussain and Ling Yan Zuo. (2008). Earnings Quality, Bankruptcy Risk and Future Cash flows. Accounting and Business Research, Volume 38, no. 1 2008.
- Allayannis, G., Mozumdar, A., 2004. The impact of negative cash flow and influential cash flow sensitivity estimates,. Journal observations on investment of banking & Finance, 28, 901-930.
- Altamuro, J., Beatty, A. and Weber, J. (2005). The Effects of Accelerated Revenue Recognition on Earnings Management and Earnings Informativeness: Evidence from SEC Staff Accounting Bulletin No. 101, The Accounting Review, Vol. 80(2), pp. 373-401.
- Arslan, Ö, Florackis, C., Ozkan, A. (2006). The role of cash holdings in reducing investment-cash flow sensitivity: Evidence from a financial crisis period in an emerging market. Journal of Emerging Markets Review, 7, 320-338.

- Ball, R. Robin, A. and Wu, J.S. (2000). The effect of institutional factors on properties of accounting earnings: international evidence. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 29, pp. 1-52.
- Balsam, S. Bartov, E. Marquardt, C. (2002). Accruals management, investor sophistication, and equity valuation: Evidence from 10-Q filings. *Journal of Accounting Research* 40, 987- 1012.
- Baltagi, B. H. (2008). *Econometric analysis of panel data*. Chichester: John Wiley & Sons Ltd.
- Barberis, N.A. Shleifer., and R. Vishny. A model of investor sentiment investor *Journal of Financial Economics*. PP343-49,307.
- Bar-Gill, O. and L. Bebchuk. (2003). Misreporting corporate performance. Working paper, Harvard University.
- Barth, M.E. (2008). Global financial reporting: Implications for US academics. *The Accounting Review* 83, 1159-1179.
- Bartov, E. Gul, F.A. and Tsui, J.S.L. (2001). Discretionary-accruals models and audit qualifications. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 30 No. 3, pp. 421-452.
- Becker, C. L., DeFond, M. L., Jiambalvo, J. and Subramanyam, K. R. (1998). The effect of audit quality on earnings management. *Contemporary Accounting Research*, Vol. 15, No. 1, pp. 1-21.
- Bliss, J.H. (2011). *Management through Accounts*, New York, The Ronald Press Company.
- Chen, F., Hope, O. K., Li, Q. and Wang, X. (2011). Financial Reporting Quality and Investment Efficiency of Private Firms in Emerging Markets, *The Accounting Review*, 86 (4): 1255-1288.
- Christie, A. and Zimmerman J. (1994). Efficient and Opportunistic Choices of Accounting Procedures: Corporate Control Contests, *Accounting Review*, Vol. 69, No. 4, pp. 539-566.
- Christopher, Theo Chitnomrath, Thanida, Evans, Robert and. (2015). Corporate Governance and Post-Bankruptcy Reorganization Performance: Evidence from Thailand, *Asian Review of accounting*, Vol. 27, No 1.
- Chung, R. Firth, M. and Kim, J.B. (2013). Earnings management, surplus free cash flow, and external monitoring. *Journal of Business Research*, Vol. 58 No. 6, pp. 766-776.
- Cohen J., M.L. Gaynor, G. Krishnamoorthy, and M.W. Arnold, The Corporate Governance Mosaic and Financial Reporting Quality, *Journal of Accounting Literature*, Vol. 23, No.1, 2004, pp. 87-152.
- Cohen, D.A. Zarowin, P. (2010). Accrual-based and real earnings management activities around seasoned equity offerings. *Journal of Accounting and Economics* 50, 2-19.
- Collins, D.W. and Hribar, P. (2000). Earnings-based and Accrual-based Market Anomalies: One Effect or Two? *Journal of Accounting and Economics*, 29 (1): 101-123.
- Datar, S.M., Feltham, G.A. & Hughes, J.S., (1991). The role of audits and audit quality in valuing new issues. *Journal of Accounting and Economics*, 14 (1), 3-49.
- Davidson, R. Goodwin-Stewart, J. and Kent, P. (2005). Internal governance structures and earnings management. *Accounting and Finance*, Vol. 45 No. 2, pp. 241-267.
- DeAngelo, L.E. (1981). Auditor size and audit quality. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 3 No. 3, pp. 183-199.
- Dechow, P.M. Sloan, R.G. and Sweeney, A.P. (1995). Detecting earnings management. *The Accounting Review*, Vol. 70 No. 2, pp. 193-225. DeAngelo, L.E. 1988. Managerial

- competition, information costs, and corporate governance: The use of accounting performance measures in proxy contests. *Journal of Accounting and Economics* 10, 3-36.
- DeFond, M., Hu, X., Hung, M., & Li, S. (2011). The impact of mandatory IFRS adoption on foreign mutual fund ownership: the role of comparability. *Journal of Accounting and Economics*, 51(3), 240-258.
- DeGeorge, F., Patel, J., Zeckhauser, R., (1999). detecting earning management to exceed thresholds. *Journal of Business*, Vol. 72 (1), 1-33.
- Dezoort, F. Todd. And, S. Salterio (2000). The Effectes of Corporate Governance Experience and Audit www.SID.ir Archive of SID Knowledge on Audit Committee Members Judgments, *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 20(2), pp.31 -47.
- Ditmar, A., Mahrt-Smith, J. (2006). corporate governance and the value of Cash holdings. *journal of financial economics*.
- Doukas, J. A. Kim, C. and Pantzalis, C., (2000). Security Analysis, Agency Costs and Company Characteristics, *Financial Analysts Journal*, Vol. 56, No. 6, pp. 54-63.
- Francis, J. R., Krishnan, J. (1999). Accounting accruals and auditor reporting conservatism. *Contemporary Accounting Research*, 16, 135-165.
- Ebrahim A. (2001). Auditing quality, auditor tenure, client importance, and earnings management: an additional evidence. Unpublished Thesis, Rutgers University.
- Ferreira, M., and Vilela, A. (2004). Why do firms fold cash? Evidence from EMU countries. *European Financial Management*, 10 (2), 295-319.
- Foley, A. Halbert., Hewitt, T., Crotty, M., (2007). Does hydrotherapy improve strength and physical function in patients with osteoarthritis: a randomised controlled trial comparing a gym based and a hydrotherapy based strengthening program. *Annals of the Rheumatic Diseases*, no. 62, pp. 1162-1167.
- Francis, J., Olsson P., and Oswald, D. (2012). Comparing the accuracy and explainability of dividend, free cash flow and abnormal earnings equity value estimates. *Journal of Accounting Research*, 38(1):45-70.
- Frankel, R.M., Johnson, M.F., and Nelson, K.K. (2002). The relation between auditor's fees for nonaudit services and earnings management. *The Accounting Review (Supplement)*: Vol. 77, 71-106.
- Getschow, G. (1986). Paper Profits. In the *Accounting Sampler*, 4th Ed. New York McGraw Hill.
- Graham, J., Campbell, H., Rajgopal, S. (2005). The economic implications of corporate financial reporting. *Journal of Accounting and Economics*, No. 40, pp. 3-73.
- Griffin, P, D. Lont, and Y. Sun. (2009). Agency Problems and Audit Fees: Further Tests of the Free Cash Flow Hypothesis, working paper series, Available in www.ssrn.com.
- Guay, W.R. Kothari, S.P. and Watts, R.L. (2012). A market-based evaluation of discretionary accrual models. *Journal of Accounting Research*, Vol. 34, pp. 83-105.
- Gul, F.A. Chen, C.J.P. and Tsui, J.S.L. (2011). Discretionary accounting accruals, managers' incentives, and audit fees. *Contemporary Accounting Research*, Vol. 20 No. 3, pp. 441-464.
- Hardin, William & Matthew D. Hill (2009) " REIT Dividend Determinants : Excess Dividends and Capital Markets " , *Real state economics*, Vol.36. Pp.349-369 .
- Harford, J., Kecskes, A., Mansi, S. (2008). Investor Horizons and Corporate Cash Holdings. *Review of Financial Studies*. 19 (2): 531- 559.
- Healy, P., and J. Wahlen. (1999). A* Review of The Earnings Management Literature and its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizons*, Vol. 17, Pp. 365 -383.

- Hobson, J.L. Kachelmeier, S.J. (2005). Strategic disclosure of risky prospects: A laboratory experiment. *The Accounting Review* 80, 825-846.
- Jackson, S.B. (2008). The effect of firms' depreciation method choice on managers' capital investment decisions. *The Accounting Review* 83, 351-376.
- Jaggi, B. and Gul, A. (2000). Evidence of Accrual Management: A Test of the Free cash flows and debt Monitoring Hypothesis. Working Paper, www.ssrn.com.
- Jensen, M.C. (1986). Agency costs of free cash flow, corporate finance and takeovers. *American Economic Review*, Vol. 76 No. 2, pp. 323-329
- Jones, J.J. (1991), "Earnings management during import relief investigations", *Journal of Accounting Research*, Vol. 29 No. 2, pp. 193-228.
- Jensen, M.C. and Meckling, W.H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behaviour, Agency Costs and Capital Structures. *Journal of Financial Economics*, 3, 305 -360.
- Jensen, Michael C. (1986). agency costs of free cash flow, corporate finance and takeovers. *American economic review*, 76(2), May: 323-329.
- Jiraporn, P., Miller, G., Yoon, S., & Kim, Y. (2008). Is earnings management opportunistic or beneficial? An agency theory perspective. *International Review of Financial Analysis*, 17(3), 622-634.
- Johnson, V.E., Khurana, I.K., Reynolds, J.K., (2002). Audit-firm tenure and the quality of financial reports. *Contemporary Accounting Research* 19(4):637-660.
- Jones, Steward, and Rohit Sharma. (2001). The Impact of Free Cash Flow, Financial Leverage and Accounting Regulation on Earnings Management in Australia 's old and new Economies. *Managerial Finance* 27(12):18-39.
- Kale, J.R. and Y.C. Loon. (2011). Product Market Power and Stock Market Liquidity. *Journal of Financial Markets*, Vol. 14, pp. 376-410.
- Kanagaretnam, Kiridaran and Lobo, Gerald J. and Whalen, Dennis J. (2004). Does Good Corporate Governance Reduce Information Asymmetry Around Quarterly Earnings Announcements? *Journal of Accounting and Public Policy*, Vol. 26, No. 4, pp. 497-522.
- Kim, Myungsun and William Kross. (2005). The Ability of Earnings to Predict Future Operating Cash Flows Has Been Increasing – Not Decreasing, *Journal of Accounting Research*, 43 (Dec): 1 – 28.
- Kim, Myungsun and William Kross. (2005). The Ability of Earnings to Predict Future Operating Cash Flows Has Been Increasing – Not Decreasing, *Journal of Accounting Research*, 43 (Dec): 1 – 28.
- Kim, P. Ferrin, D. Cooper, C. Dirks, K. (2004). Removing the shadow of suspicion: The effects of apology versus denial for repairing ability – versus integrity-based trust violations. *Journal of Applied Psychology* 89, 104-118.
- Kin Lo. (2008). Earnings Management and Earnings quality. *Journal of Accounting and Economics* 45, 350-367.
- Krishnan, J. and Schauer, P.C. (2003). The differentiation of quality among auditors evidence from the not-for-profit sector. *Journal of Practice & Theory*, Vol. 19, No. 2, pp. 9-26.
- Lin, F. L. (2010). A Panel Threshold Model of Institutional Ownership and Firm Value in Taiwan, *Journal of Financial & Economics*, 42 (3):54-62.
- Louis, H., and D. Robinson. (2005). Do Managers Credibly Use Accruals to Signal Private Information? Evidence from the Pricing of Discretionary Accruals Around Stock Splits. *Journal of Accounting and Economic*, Vol. 39, Pp. 361-380.

- Mello, R., & Miranda, M. (2010). Long-term debt and overinvestment agency problem. *Journal of Banking and Finance*, 34, 324-335.
- Miller, Merton, and David Orr (1966). A Model of the Demand for Money by Firms. *Quarterly Journal of Economics* 80, 413-435.
- Myers Stewart C, Nicholas S Majluf. (1984). Corporate Financing And Investment Decisions When Firms Have Information The Investors Do Not Have. Nber Working Paper Series 1396, pp.1-57.
- Myers, J. N. Myers, L. A & Omer, T. C.(2003). Exploring the Term of the Auditor- client Relationship and the Quality of Earnings: A Case for Mandatory Auditor Rotation? *Accounting Review*, Vol. 78, 779-800.
- Nelson, M. W.; Elliott, J. A. and Tarpley, R. L.(2002). "Evidence from Auditors About Managers and Auditors Earnings Management Decisions", *The Accounting Review*, Vol. 77, pp. 175-202.
- Opler, T., Pinkowitz, L., Stulz, R., Williamson, R., (1999). The determinants and implications of corporate cash holdings. *Journal of Financial Economics*, No 52, 3-46.
- Ozk an, Aydin. & Ozkan, Neslihan. (2004). Corporate Cash Holdings: An Empirical Investigation of UK Companies. *Journal of Banking & Finance*, 28, 2103-2134.
- Piot, Charles and Janin, Rémi, (2005). Audit Quality and Earnings Management in France, CERAG & Pierre Mendès France University (Grenoble 2) and Universite Pierre Mendes, Working Paper.
- pornsit jiraporn .G. A. Miller .soon suk yoon .young s. k. .(2008) . is earnings management opportunistic or beneficial ? An agency theory perspective . *International Review of financial Analysis* 622-634.
- Rajan, R.G., (2000). Insiders and Outsiders: The Choice between Informed and Arm's Length Debt. *Journal of Finance*, (47), pp. 1367- 1400.
- Reynolds, J. K., & Francis, J. R. (2001). Does size matter? The influence of large clients on office-level auditor reporting decisions. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 30, pp. 375-400.
- Richardson, S. A. & Sloan, R. G. (2006). Accrual Reliability, Earning Persistence and Stock Prices. *Journal of Accounting and Economics*, 39 (4): 437-485.
- Rina, b.Takiah, m, (2009). Surplus Free Cash Flow, Earninig Management and Aydit Committee. *Journal of Economics and Management* 3(1):204-223.
- Simunic, D. A. (1984). Auditing, consulting and auditor independence. *Journal of Accounting Research*, 22(4), 679&702.
- Tendello, B. & Vanstraelen, A., (2008). Earnings Management and Audit Quality in Europe: from the Private Client Segment. *European Accounting Review*, Vol. 17, No. 3, P.P. 447-469.
- Teoh, S.H., Welch, I., Wong, T.J. (1998a). Earnings management and the long-term market performance of initial public offerings. *Journal of Finance* 52 (6), 1935-1974
- Teoh, S.H., Welch, I., Wong, T.J. (1998b). Earnings management and the underperformance of seasoned equity offerings. *Journal of Financial Economics* 50 (1), 63-99.
- Uma Jenkins, David S and Velury, (2008). Does auditor tenure influence the reporting vishney, R (1989). contrarian investment extrapolation and risk. 24- Lakonishok J., Shleifer, A. and *Journal of finance* 49, pp:1541-1578.
- Vogt, S.C. (1994). The cash flow-investment relationship: evidence from US manufacturing firms. *Financial Management*, Vol. 23 No. 2, pp. 3-20.

- Wahab, E.A.A. Zain, M.M. James, K. and Haron, H. (2009). Institutional investors, political connection and audit quality in Malaysia. *Accounting Research Journal*, Vol. 22 No. 2, pp. 167-195.
- Wang, Y.(2010). Earning Timeliness and Seasoned Equity Offering Announcement Effect. *Journal of Humanities and Social Science*, 1(20): 55-69.
- Watts R. L. , Zimmerman, J. L. ,(1986).The demand for and supply of accounting theories the market for excuses. *The Accounting Review*, 54(2), pp. 273-305.
- Yoon, S. S. and Miller, G.A. (2002).Cash From operations and Earnings Management in Korea. *the International Journal of Accounting*, 37(40), 395-412.
- Young, S. Peasnell, K. V. and Pope, P. F.(2005). Board Monitoring and Earnings Management: Do outside Directors Influence Abnormal Accruals?
- Zayene, R & F Jilani, (2010). The Impact of Investment Opportunities on the Valuerellevance of Short-term & Long-term discretionary Accruals, *International Research Journal of Finance and Economics*, 59, pp 101-110.
- Zengin, Yasemin. Serdar,Ozkan. (2010). audit quality and earnings management in interim financial reports. www.SSRN.com.
- Zhang, G.P. (2003). Time series forecasting using a hybrid ARIMA and neural network model. *Neurocomputing*, 50: 159-175.
- Zhou. Jian, and Randal Elder. (2004). Audit Quality and Earnings Manage- ment by Seasoned Equity Offering Firms.*Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics*. 11(2) -95-120.